

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВННІЕ
Борис ПОГРІШУК

_____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи ЗУНУ
Віктор ЄСТРОВЕРХОВ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни «Податкова система»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійна програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	2	4	28	28	3	8	83	150	4
Заочна	2	4	8	4	-	-	138	150	4

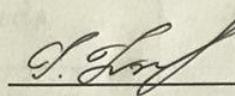
31.08.2023р.

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №9 від 15.06.2022 р.).

Робочу програму склала д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВННІЕ ЗУНУ Вікторія РУДЕНКО.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВННІЕ ЗУНУ (протокол №1 від 28.08.2023 р.).

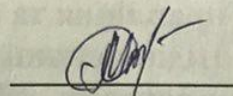
Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та
страхування ВННІЕ ЗУНУ
д-р екон. наук, професор

Галина ПОГРІЩУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 076 Підприємництво та торгівля (протокол №9 від 30.08.2023 р.).

Голова групи
забезпечення спеціальності
д-р екон. наук, професор

Ольга СОБКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

1. Опис дисципліни «Податкова система»

Дисципліна «Податкова система»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5,0	галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни: блок нормативних дисциплін, цикл професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки: <i>денна – другий</i> <i>заочна – другий</i> Семестр: <i>денна – четвертий</i> <i>заочна – четвертий</i>
Кількість змістових модулів – 2	освітньо-професійна програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Лекції: <i>денна – 28 год.</i> <i>заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>денна – 28 год.</i> <i>заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин: <i>денна – 150 год.</i> <i>заочна – 150 год.</i>	ступінь вищої освіти: бакалавр	Самостійна робота: <i>денна – 83 год.</i> <i>заочна – 138 год.</i> Тренінг, КППЗ: <i>денна – 8 год.</i> Індивідуальна робота: <i>денна – 3 год.</i>
Тижневих годин – 10,7 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Податкова система»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання дисципліни «Податкова система» є надання майбутнім фахівцям з економіки знання суті та механізму функціонування податкової системи; формування теоретичної та методичної бази, необхідних для вільного володіння практикою визначення податків і зборів; випрацювання вміння здійснювати податкові розрахунки тощо.

Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти функціонування податкової системи, нарахування та сплати податків, формування і реалізації податкової політики та здійснення податкового регулювання.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Податкова система» є:

- вивчити податкову термінологію, зрозуміти соціально-економічну сутність та функції податків, вивчити їх класифікацію і види;
- вивчити механізм та зрозуміти особливості функціонування податкової системи, навчитися діагностувати її стан; розвинути навички обґрунтування рішень щодо нейтралізації негативної дії бюджетних ризиків та визначення тенденцій функціонування податкової системи в контексті реформування публічних фінансів;
- ознайомити із особливостями формування та реалізації податкової політики держави на основі науково-обґрунтованих підходів; навчити розуміти дію методів, інструментів, важелів податкового механізму; знати засади податкового регулювання;
- з'ясувати місце та роль контролюючих органів в Україні; ознайомити із їх завданнями, правами та обов'язками їх посадових осіб; дослідити організаційну структуру контролюючих органів в Україні;
- засвоїти засади організації податкової роботи та напрями її реалізації; ознайомити із нормативно-правовим регламентуванням та практикою службових відносин платників податків і контролюючих органів;
- ознайомити із сутністю та призначенням податку на додану вартість; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з податку на додану вартість до бюджету; навчити складати податкову звітність;
- ознайомити із сутністю та призначенням акцизного податку; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з акцизного податку до бюджету; навчити складати податкову звітність;
- ознайомити із сутністю та призначенням мита; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з мита до бюджету; навчити складати податкову звітність;
- ознайомити із сутністю та призначенням податку на прибуток підприємств; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств до бюджету; навчити складати податкову звітність;

– ознайомити із сутністю та призначенням податку на доходи фізичних осіб; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб до бюджету; навчити складати податкову звітність;

– ознайомити із сутністю та призначенням спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності; вивчити основні елементи оподаткування єдиного податку; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з єдиного податку до бюджету; навчити складати податкову звітність;

– ознайомити із сутністю та призначенням екологічного податку; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з екологічного податку до бюджету; навчити складати податкову звітність;

– ознайомити із сутністю та призначенням рентної плати; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з рентної плати до бюджету; навчити складати податкову звітність;

– ознайомити із сутністю та призначенням місцевих податків і зборів; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з місцевих податків і зборів до бюджету; навчити складати податкову звітність;

– ознайомити із сутністю та призначенням єдиного збору на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; вивчити основні елементи оподаткування; розвинути навички розрахунку суми податкових зобов'язань з єдиного внеску до бюджету; навчити складати податкову звітність;

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

– здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;

– здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин;

– здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Податкова система» базується на знаннях, отриманих з таких дисциплін, як «Бухгалтерський облік і оподаткування», «Теорія фінансів» та «Іноземна мова».

2.5. Програмні результати навчання:

– застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;

- володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;
- вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів;
- знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни «Податкова система»

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади податкової системи

Тема 1. Сутність і види податків

Передумови виникнення та розвитку податків. Сутність податків. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, внески, відрахування, збори. Характерні ознаки податків. Функції податків. Фіскальна функція та її характеристика. Регулююча функція податку. Основні елементи податкового регулювання. Інші дискусійні функції податку. Елементи податку: суб'єкт податку, об'єкт податку, база оподаткування, джерело сплати, одиниця оподаткування, податкова ставка, податкові пільги. Класифікаційна характеристика податків. Види податків за формою оподаткування; економічним змістом; за ознакою органів державної влади, що їх встановлюють; залежно від способів справляння податків. Характеристика прямого та непрямого оподаткування. Переваги та недоліки прямих та непрямих податків.

Тема 2. Організація податкової системи

Поняття, структура та принципи побудови податкової системи. Фактори, що визначають структуру податкової системи. Наукові принципи побудови податкової системи, їх розвиток. Принципи оподаткування В. Мірабо (оподаткування джерела доходів, пропорційність оподаткування доходів, мінімальні витрати оподаткування). Принципи оподаткування А. Сміта: справедливість, визначеність, зручність і дешевизна. Податкові принципи А. Вагнера: достатність і динамізм податків, правильний вибір податкових джерел, справедливість, зручність і дешевизна. Принципи вигоди і пожертвування П. Самуельсона. Податкова система в Україні. Основні етапи становлення вітчизняної податкової системи. Характеристика складових податкової системи України. Принципи побудови податкової системи України, їх реалізація.

Тема 3. Податкова політика та податковий механізм

Сутність податкової політики. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та завдання податкової політики. Критерії формування податкової політики. Типи і форми податкової

політики, їх характеристика. Особливості сучасної податкової політики України. Зміст і складові податкового механізму. Вплив методів, інструментів і важелів податкового механізму на соціально-економічний розвиток держави.

Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування

Необхідність створення спеціалізованих державних органів у сфері оподаткування. Система контролюючих органів в Україні. Генезис та розвиток контролюючих органів в Україні. Центральний апарат контролюючих органів в сфері оподаткування в Україні: функції, завдання та структура. Сучасна організаційна та функціональна структура контролюючих органів в сфері оподаткування в Україні. Завдання, права та обов'язки контролюючих органів. Відповідальність посадових осіб контролюючих органів.

Тема 5. Основи податкової роботи

Основи та організація податкової роботи, її основні елементи. Залежність рівня податкової роботи від чіткості податкової політики і налагодженості державних органів у сфері оподаткування держави. Інструктивно-методичне забезпечення справляння податків і зборів. Основи адміністрування податків і зборів. Податкова звітність. Податкові консультації. Порядок визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів. Податковий контроль. Організація обліку платників податків. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Перевірки. Погашення податкового боргу платників податків. Застосування міжнародних договорів та погашення податкового боргу за запитами компетентних органів іноземних держав. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Змістовий модуль 2. Порядок визначення податків і зборів

Тема 6. Податок на додану вартість

Універсальний акциз як форма непрямого оподаткування. Основні види універсального акцизу, що використовується у світовій фіскальній практиці. Сутність податку на додану вартість, його виникнення та розвиток. Запровадження та функціонування ПДВ в Україні. Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Анулювання реєстрації платника податку. Визначення об'єкта оподаткування. Місце постачання товарів та послуг. Порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг. Особливості визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг в окремих випадках. Порядок визначення бази оподаткування для товарів, які ввозяться на митну територію України, послуг, які поставляються нерезидентами на митній території України. Особливості визначення бази оподаткування для готової продукції, виготовленої з використанням давальницької сировини нерезидента, у разі її постачання на митній території України. Особливості визначення бази оподаткування в

окремих випадках (порядок коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту). Розміри ставок податку. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою. Операції, що підлягають оподаткуванню за зниженими ставками. Операції, що не є об'єктом оподаткування. Операції, звільнені від оподаткування. Податковий кредит. Пропорційне віднесення сум податку до податкового кредиту. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків. Податкова накладна. Реєстри податкових накладних. Звітні (податкові) періоди. Особливості оподаткування операцій при переміщенні товарів через митний кордон України.

Тема 7. Акцизний податок

Акцизний податок, як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Підакцизні товари та ставки податку. Дата виникнення податкових зобов'язань. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України. Порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів. Особливості обчислення податку з тютюнових виробів. Порядок і строки сплати податку. Складення та подання декларації з акцизного податку. Контроль за сплатою податку. Особливості оподаткування алкогольних напоїв. Виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Ввезення на митну територію України імпортованих алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку його використання. Акцизна накладна. Реєстри акцизних накладних. Акцизні склади.

Тема 8. Мито

Основи митної справи в Україні. Економічна сутність та призначення мита. Класифікація мита. Мито як джерело доходів державного бюджету і регулятор міжнародного бізнесу та процесів споживання. Нормативно-правова база оподаткування митом. Мито та його види. Платники мита. Об'єкт і база оподаткування. Дата виникнення податкових зобов'язань з мита. Ставки мита. Порядок нарахування та сплати мита. Тарифні пільги (тарифні преференції). Звільнення від оподаткування митом (податкові пільги). Умовне повне та умовне часткове звільнення від оподаткування митом. Оподаткування митом товарів при переміщенні через митний кордон України залежно від обраного митного режиму. Особливості оподаткування митом деяких товарів.

Тема 9. Податок на прибуток підприємств

Прибуткове оподаткування підприємств та організацій, його місце в

системі оподаткування. Варіанти прибуткового оподаткування підприємств. Платники і ставки податку на прибуток підприємств. Об'єкт і база оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування. Порядок визнання доходів. Склад витрат та порядок їх визнання. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку. Об'єкти амортизації. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації. Визначення вартості об'єктів амортизації. Порядок урахування від'ємного значення об'єкта оподаткування в результатах наступних податкових періодів. Ставки податку. Порядок обчислення податку. Оподаткування операцій особливого виду. Звільнення від оподаткування. Особливості оподаткування виробників сільськогосподарської продукції. Особливості оподаткування страховика. Оподаткування неприбуткових установ та організацій. Особливості оподаткування прибутку підприємств, отриманого у зв'язку із впровадженням енергоефективних технологій. Безнадійна та сумнівна заборгованість. Особливості оподаткування нерезидентів. Особливості оподаткування при застосуванні правового режиму Дія.City.

Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб

Податки з населення та основи їх оподаткування. Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування. Платники податку. Об'єкт і база оподаткування. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. Ставки податку. Податкова знижка. Податкова соціальна пільга. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів. Порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна. Порядок оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна. Оподаткування доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав. Визначення суми процентів, сплачених платником податку за користування іпотечним житловим кредитом з метою нарахування податкової знижки. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Тема 11. Спрощена система оподаткування

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності. Загальні положення справляння єдиного податку. Групи платників єдиного податку. Порядок визначення доходів та їх склад. Ставки єдиного податку та особливості їх встановлення. Податковий (звітний) період. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку. Ведення обліку і складення звітності платниками єдиного податку. Особливості нарахування, сплати та

подання звітності з окремих податків і зборів платниками єдиного податку. Оподаткування сільськогосподарських виробників за спрощеною системою оподаткування. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставки податку. Податковий (звітний) період. Порядок нарахування та строки сплати. Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами. Порядок набуття статусу платника податку.

Тема 12. Екологічний податок

Сутність екологічного податку та його роль у забезпеченні охорони навколишнього середовища. Платники екологічного податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені). Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк. Порядок обчислення екологічного податку. Порядок подання податкової звітності та сплати податку.

Тема 13. Рентна плата

Основи та мета встановлення рентної плати. Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Принципи встановлення плати за ресурси. Види плати за ресурси. Об'єкти сплати, побудова ставок і визначення платників. Рентна плата за користування надрами. Плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники ренти. Об'єкт оподаткування. Ставки ренти. Порядок обчислення і сплати ренти. Рентна плата за спеціальне використання води. Платники ренти. Об'єкт оподаткування. Ставки ренти. Порядок обчислення і сплати ренти. Особливості обчислення ренти при встановленні лімітів використання води. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Платники ренти. Об'єкт оподаткування. Ставки ренти. Порядок обчислення і сплати ренти.

Тема 14. Місцеві податки і збори

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Пільги із сплати податку. Ставки податку. Податковий період. Порядок обчислення суми податку. Порядок обчислення сум податку в разі зміни власника об'єкта оподаткування податком. Порядок і строки сплати податку. Транспортний податок. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставки податку. Пільги щодо податку. Податковий період. Строк сплати податку. Порядок обчислення й сплати податку. Плата за землю. Платники податку. Об'єкти оподаткування. База оподаткування. Ставки податку. Особливості встановлення ставок

земельного податку. Пільги щодо сплати податку для фізичних осіб. Пільги щодо сплати податку для юридичних осіб. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню. Податковий період. Порядок обчислення та сплати плати за землю. Індксація нормативної грошової оцінки земель. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Платники збору. Об'єкт і база оподаткування. Ставки збору. Особливості встановлення збору. Порядок обчислення та строки сплати збору. Податковий період. Туристичний збір. Платники збору. Ставки збору. База справляння. Податкові агенти. Порядок обчислення та сплати збору. Податковий період.

Тема 15. Єдиний збір на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (єдиний внесок)

Принципи збору та ведення обліку єдиного внеску. Платники єдиного внеску, їх права та обов'язки. База нарахування єдиного внеску. Розмір єдиного внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Порядок обчислення і сплати єдиного внеску. Добровільна сплата єдиного внеску. Порядок розподілу страхових коштів за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Повноваження податкових органів, Пенсійного фонду щодо збору та обліку єдиного внеску. повноваження податкових органів, Пенсійного фонду та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у сфері збору та обліку єдиного внеску. відповідальність за порушення законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Податкова система»

(денна форма навчання)

Теми курсу	Години					Контрольні заходи		
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ			
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади податкової системи								
Тема 1. Сутність і види податків	2	2	5	1	6	поточне опитування, тестування		
Тема 2. Організація податкової системи	2	2	5					
Тема 3. Податкова політика та податковий механізм	2	2	5					
Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування	2	2	5	1				
Тема 5. Основи податкової роботи	2	2	6					
Змістовий модуль 2. Порядок визначення податків і зборів								
Тема 6. Податок на додану вартість	2	2	6	1	6	поточне опитування, тестування, задачі		
Тема 7. Акцизний податок	2	2	6					
Тема 8. Мито	2	2	6					
Тема 9. Податок на прибуток підприємств	2	2	6	1				
Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб	2	2	6					
Тема 11. Спрощена система оподаткування	2	2	6					
Тема 12. Екологічний податок	2	2	5	1				
Тема 13. Рентна плата			5					
Тема 14. Місцеві податки і збори	2	2	6					
Тема 15. Єдиний збір на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (єдиний внесок)	2	2	5					
Разом	28	28	83				3	8

(заочна форма навчання)

Теми курсу	Години			
	Лекції	Практичні заняття	СРС	
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади податкової системи				
Тема 1. Сутність і види податків	2	2	9	
Тема 2. Організація податкової системи			9	
Тема 3. Податкова політика та податковий механізм			9	
Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування			9	
Тема 5. Основи податкової роботи			9	
Змістовий модуль 2. Порядок визначення податків і зборів				
Тема 6. Податок на додану вартість	2	2	10	
Тема 7. Акцизний податок			10	
Тема 8. Мито			9	
Тема 9. Податок на прибуток підприємств	2		9	
Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб			10	
Тема 11. Спрощена система оподаткування			9	
Тема 12. Екологічний податок	2		9	
Тема 13. Рентна плата			9	
Тема 14. Місцеві податки і збори			9	
Тема 15. Єдиний збір на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (єдиний внесок)			9	
Разом			8	4

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Податкова система»

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади податкової системи

Практичне заняття 1

Тема 1. Сутність і види податків

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності та природи податків, їх функцій та ролі у фінансовій політиці держави; переваг та недоліків податків за формою оподаткування.

Питання до обговорення:

1. Поняття та ознаки податків та податкових платежів.
2. Функції податків.
3. Теорії оподаткування.
4. Класифікація податків.
5. Основні елементи податків.

Дискусійне обговорення сутності і функцій податків.

Практичне заняття 2

Тема 2. Організація податкової системи

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності податкової системи, її структури та принципів побудови.

Питання до обговорення:

1. Сутність податкової системи.
2. Принципи побудови податкової системи.
3. Структура податкової системи України та характеристика її складових.

Дискусійне обговорення принципів побудови податкової системи у закордонній і вітчизняній практиці.

Практичне заняття 3

Тема 3. Податкова політика та податковий механізм

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності податкової політики; мети, принципів та завдань податкової політики; типів і форм податкової політики; особливостей сучасного податкового механізму.

Питання до обговорення:

1. Сутність і значення податкової політики.
2. Мета, принципи та завдання податкової політики.
3. Типи і форми податкової політики, їх характеристика.
4. Критерії формування податкової політики.
5. Особливості сучасної податкової політики України.

Дискусійне обговорення векторів податкової політики в сучасних умовах.

Практичне заняття 4

Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння необхідності створення спеціалізованих державних органів у сфері оподаткування; знання системи органів фіскального контролю в Україні; завдань, прав та обов'язків контролюючих органів.

Питання до обговорення:

1. Контролюючі органи у сфері оподаткування, їх загальна характеристика.
2. Генезис та розвиток податкових органів в Україні.
3. Завдання, функції та структура контролюючих органів.
4. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб контролюючих органів.

Дискусійне обговорення сучасних викликів та проблем функціонування контролюючих органів в Україні.

Практичне заняття 5

Тема 5. Основи податкової роботи

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння змісту податкової роботи та напрямів її реалізації.

Питання до обговорення:

1. Зміст і призначення податкової роботи.
2. Облікова робота податкових органів.
3. Прогнозно-планувальна та аналітична робота податкових органів.
4. Масово-роз'яснювальна та консультативна робота податкових органів.
5. Контрольно-перевірочна робота податкових органів.
6. Робота з юридичного та інформаційного забезпечення адміністрування податків.

Дискусійне обговорення: проблем та шляхів застосування інструментів інклюзивного та транспарентного підходів у податковій роботі.

Змістовий модуль 2. Порядок визначення податків і зборів

Практичне заняття 6

Тема 6. Податок на додану вартість

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності податку на додану вартість та його ролі у формуванні доходної частини бюджету; платників ПДВ та умов і порядку їх реєстрації; визначення об'єкту та бази оподаткування ПДВ; знання основ організації адміністрування ПДВ.

Питання до обговорення:

1. Сутність ПДВ та його роль у формуванні доходної частини бюджету.
2. Платники ПДВ та порядок їх реєстрації.
3. Визначення об'єкту та бази оподаткування ПДВ. Ставки ПДВ.
4. Пільги при оподаткуванні ПДВ.
5. Електронне декларування ПДВ.
6. Бюджетне відшкодування ПДВ.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування ПДВ та шляхів їх

вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з ПДВ, що підлягають сплаті до бюджету.

Практичне заняття 7

Тема 7. Акцизний податок

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності та необхідності застосування акцизного податку; знання платників акцизного податку та підакцизних товарів; об'єкту та бази оподаткування акцизним податком; ставок акцизного податку та особливостей їх застосування; порядку визначення та сплати акцизного податку; пільг для платників акцизного податку.

Питання до обговорення:

1. Сутність та необхідність застосування акцизного податку.
2. Підакцизні товари, їх класифікація.
3. Платники акцизного податку.
4. Об'єкт та база оподаткування акцизним податком.
5. Ставки податку та особливості їх застосування до окремих груп підакцизних товарів.
6. Порядок визначення та сплати акцизного податку.
7. Пільги для платників акцизного податку.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування акцизного податку та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з акцизного податку, що підлягають сплаті до бюджету.

Практичне заняття 8

Тема 8. Мито

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності та значення мита; знання платників мита; об'єкту та бази оподаткування митом; порядку визначення та сплати мита; пільг для платників мита.

Питання до обговорення:

1. Сутність та значення мита.
2. Платники мита.
3. Об'єкт та база оподаткування митом.
4. Ставки податку та особливості їх застосування до окремих груп підакцизних товарів.
5. Порядок визначення та сплати мита.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування мита та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з мита, що підлягають сплаті до бюджету.

Практичне заняття 9

Тема 9. Податок на прибуток підприємств

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності податку на

прибуток підприємств; основних елементів податку; порядку обчислення та сплати податку.

Питання до обговорення:

1. Сутність податку на прибуток підприємств, його фіскальні та регулюючі властивості.
2. Платники податку на прибуток підприємств.
3. Об'єкт та база оподаткування податком на прибуток підприємств.
4. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток підприємств.
5. Пільги при застосуванні податку на прибуток підприємств.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування податку на прибуток підприємств та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств, що підлягають сплаті до бюджету.

Практичне заняття 10

Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо основ оподаткування доходів фізичних осіб; порядку визначення бази оподаткування доходів фізичних осіб, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб; нарахування та сплати військового збору.

Питання до обговорення:

1. Основи оподаткування доходів фізичних осіб.
2. Визначення бази оподаткування доходів фізичних осіб. Ставки податку на доходи фізичних осіб
3. Податкова знижка та податкові соціальні пільги.
4. Особливості оподаткування окремих видів доходів.
5. Порядок нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету.
6. Порядок нарахування, утримання та сплати військового збору до бюджету.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування податку на доходи фізичних осіб та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб, що підлягають сплаті до бюджету.

Практичне заняття 11

Тема 11. Спрощена система оподаткування

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо умов та порядку застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності окремими категоріями платників.

Питання до обговорення:

1. Передумови впровадження спрощеної системи оподаткування та її загальна характеристика.
2. Умови застосування спрощеної системи оподаткування.
3. Платники та ставки єдиного податку.

4. Порядок визначення та сплати єдиного податку.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування єдиного податку та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з єдиного податку, що підлягають сплаті до бюджету.

Практичне заняття 12

Тема 12. Екологічний податок

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності екологічного податку та порядку його визначення та сплати.

Питання до обговорення:

1. Сутність екологічного податку, його роль у податковій системі.
2. Платники екологічного податку та об'єкт оподаткування.
3. Механізм визначення та порядок сплати екологічного податку.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування екологічного податку та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з екологічного податку, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 13. Рентна плата

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності ресурсно-рентних платежів; вміння визначати суму рентних платежів, належну до сплати.

Питання до обговорення:

1. Рентні платежі в Україні: сутність, види та особливості визначення.
2. Рентна плата за спеціальне використання води.
3. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.
4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України.
5. Рентна плата за користування надрами.
6. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування рентної плати та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з рентної плати, що підлягають сплаті до бюджету.

Практичне заняття 13

Тема 14. Місцеві податки і збори

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності місцевих податків та їх ролі у формуванні доходів місцевих бюджетів; вміння визначати податкові зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та плати за землю; з транспортного податку, туристичного збору та збору за місця для паркування транспортних засобів.

Питання до обговорення:

1. Сутність та види місцевих податків і зборів.

2. Характеристика майнового оподаткування в Україні, його особливості.
3. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
4. Поняття та особливості застосування плати за землю в Україні.
5. Елементи та порядок сплати транспортного податку.
6. Туристичний збір.
7. Збір за місця для паркування транспортних засобів.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування місцевих податків і зборів та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з місцевих податків і зборів, що підлягають сплаті до бюджету.

Практичне заняття 14

Тема 15. Єдиний збір на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (єдиний внесок)

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності єдиного внеску та порядку його визначення та сплати.

Питання до обговорення:

1. Сутність і призначення єдиного внеску.
2. Платники єдиного внеску та об'єкт оподаткування.
3. Механізм визначення та порядок сплати єдиного внеску.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування єдиного внеску та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з єдиного внеску, що підлягають сплаті до бюджету.

Заочна форма навчання

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади податкової системи

Практичне заняття 1

Тема 1. Сутність і види податків

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності та природи податків, їх функцій та ролі у фіскальній політиці держави; переваг та недоліків податків за формою оподаткування.

Питання до обговорення:

1. Поняття та ознаки податків та податкових платежів.
2. Функції податків.
3. Теорії оподаткування.
4. Класифікація податків.
5. Основні елементи податків.

Дискусійне обговорення сутності і функцій податків.

Тема 2. Організація податкової системи

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності податкової системи, її структури та принципів побудови.

Питання до обговорення:

1. Сутність податкової системи.

2. Принципи побудови податкової системи.
3. Структура податкової системи України та характеристика її складових.

Дискусійне обговорення принципів побудови податкової системи у закордонній і вітчизняній практиці.

Тема 3. Податкова політика та податковий механізм

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності податкової політики; мети, принципів та завдань податкової політики; типів і форм податкової політики; особливостей сучасного податкового механізму.

Питання до обговорення:

1. Сутність і значення податкової політики.
2. Мета, принципи та завдання податкової політики.
3. Типи і форми податкової політики, їх характеристика.
4. Критерії формування податкової політики.
5. Особливості сучасної податкової політики України.

Дискусійне обговорення векторів бюджетної політики в сучасних умовах.

Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння необхідності створення спеціалізованих державних органів у сфері оподаткування; знання системи органів фіскального контролю в Україні; завдань, прав та обов'язків контролюючих органів.

Питання до обговорення:

1. Контролюючі органи у сфері оподаткування, їх загальна характеристика.
2. Генезис та розвиток податкових органів в Україні.
3. Завдання, функції та структура контролюючих органів.
4. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб контролюючих органів.

Дискусійне обговорення сучасних викликів та проблем функціонування контролюючих органів в Україні.

Тема 5. Основи податкової роботи

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння змісту податкової роботи та напрямів її реалізації.

Питання до обговорення:

1. Зміст і призначення податкової роботи.
2. Облікова робота податкових органів.
3. Прогнозно-планувальна та аналітична робота податкових органів.
4. Масово-роз'яснювальна та консультативна робота податкових органів.
5. Контрольно-перевірочна робота податкових органів.
6. Робота з юридичного та інформаційного забезпечення адміністрування податків.

Дискусійне обговорення: проблем та шляхів застосування інструментів інклюзивного та транспарентного підходів у податковій роботі.

Змістовий модуль 2. Порядок визначення податків і зборів

Практичне заняття 2

Тема 6. Податок на додану вартість

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності податку на додану вартість та його ролі у формуванні доходної частини бюджету; платників ПДВ та умов і порядку їх реєстрації; визначення об'єкту та бази оподаткування ПДВ; знання основ організації адміністрування ПДВ.

Питання до обговорення:

1. Сутність ПДВ та його роль у формуванні доходної частини бюджету.
2. Платники ПДВ та порядок їх реєстрації.
3. Визначення об'єкту та бази оподаткування ПДВ. Ставки ПДВ.
4. Пільги при оподаткуванні ПДВ.
5. Електронне декларування ПДВ.
6. Бюджетне відшкодування ПДВ.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування ПДВ та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з ПДВ, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 7. Акцизний податок

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності та необхідності застосування акцизного податку; знання платників акцизного податку та підакцизних товарів; об'єкту та бази оподаткування акцизним податком; ставок акцизного податку та особливостей їх застосування; порядку визначення та сплати акцизного податку; пільг для платників акцизного податку.

Питання до обговорення:

1. Сутність та необхідність застосування акцизного податку.
2. Підакцизні товари, їх класифікація.
3. Платники акцизного податку.
4. Об'єкт та база оподаткування акцизним податком.
5. Ставки податку та особливості їх застосування до окремих груп підакцизних товарів.
6. Порядок визначення та сплати акцизного податку.
7. Пільги для платників акцизного податку.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування акцизного податку та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з акцизного податку, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 8. Мито

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності та значення мита; знання платників мита; об'єкту та бази оподаткування митом; порядку визначення та сплати мита; пільг для платників мита.

Питання до обговорення:

1. Сутність та значення мита.
2. Платники мита.
3. Об'єкт та база оподаткування митом.
4. Ставки податку та особливості їх застосування до окремих груп

підакцизних товарів.

5. Порядок визначення та сплати мита.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування мита та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з мита, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 9. Податок на прибуток підприємств

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності податку на прибуток підприємств; основних елементів податку; порядку обчислення та сплати податку.

Питання до обговорення:

1. Сутність податку на прибуток підприємств, його фіскальні та регулюючі властивості.

2. Платники податку на прибуток підприємств.

3. Об'єкт та база оподаткування податком на прибуток підприємств.

4. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток підприємств.

5. Пільги при застосуванні податку на прибуток підприємств.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування податку на прибуток підприємств та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо основ оподаткування доходів фізичних осіб; порядку визначення бази оподаткування доходів фізичних осіб, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб; нарахування та сплати військового збору.

Питання до обговорення:

1. Основи оподаткування доходів фізичних осіб.

2. Визначення бази оподаткування доходів фізичних осіб. Ставки податку на доходи фізичних осіб

3. Податкова знижка та податкові соціальні пільги.

4. Особливості оподаткування окремих видів доходів.

5. Порядок нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету.

6. Порядок нарахування, утримання та сплати військового збору до бюджету.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування податку на доходи фізичних осіб та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 11. Спрощена система оподаткування

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо умов та порядку застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності окремими категоріями платників.

Питання до обговорення:

1. Передумови впровадження спрощеної системи оподаткування та її загальна характеристика.

2. Умови застосування спрощеної системи оподаткування.

3. Платники та ставки єдиного податку.

4. Порядок визначення та сплати єдиного податку.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування єдиного податку та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з єдиного податку, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 12. Екологічний податок

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності екологічного податку та порядку його визначення та сплати.

Питання до обговорення:

1. Сутність екологічного податку, його роль у податковій системі.

2. Платники екологічного податку та об'єкт оподаткування.

3. Механізм визначення та порядок сплати екологічного податку.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування екологічного податку та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з екологічного податку, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 13. Рентна плата

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності ресурсно-рентних платежів; вміння визначати суму рентних платежів, належну до сплати.

Питання до обговорення:

1. Рентні платежі в Україні: сутність, види та особливості визначення.

2. Рентна плата за спеціальне використання води.

3. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.

4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України.

5. Рентна плата за користування надрами.

6. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування рентної плати та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з рентної плати, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 14. Місцеві податки і збори

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності місцевих податків та їх ролі у формуванні доходів місцевих бюджетів; вміння визначати податкові зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та плати за землю; з транспортного податку, туристичного збору та збору за місця для паркування транспортних засобів.

Питання до обговорення:

1. Сутність та види місцевих податків і зборів.

2. Характеристика майнового оподаткування в Україні, його особливості.
3. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
4. Поняття та особливості застосування плати за землю в Україні.
5. Елементи та порядок сплати транспортного податку.
6. Туристичний збір.
7. Збір за місця для паркування транспортних засобів.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування місцевих податків і зборів та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з місцевих податків і зборів, що підлягають сплаті до бюджету.

Тема 15. Єдиний збір на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (єдиний внесок)

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності єдиного внеску та порядку його визначення та сплати.

Питання до обговорення:

1. Сутність і призначення єдиного внеску.
2. Платники єдиного внеску та об'єкт оподаткування.
3. Механізм визначення та порядок сплати єдиного внеску.

Дискусійне обговорення проблем адміністрування єдиного внеску та шляхів їх вирішення в сучасних умовах.

Практичні завдання щодо розрахунку суми податкових зобов'язань з єдиного внеску, що підлягають сплаті до бюджету.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) з дисципліни «Податкова система», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій. Воно охоплює основні теми дисципліни та має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з податкової системи, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань щодо нарахування та сплати податків на практиці та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

КПЗ з дисципліни «Податкова система» виконується самостійно кожним студентом на основі сформованого випадковим чином вибіркового масиву вихідних (первинних) даних. Метою виконання КПЗ є оволодіння навичками застосування здобутих знань в процесі здійснення податкових розрахунків, заповненні форм податкової звітності тощо. КПЗ оформляється у відповідності із встановленими вимогами. Кожен з пунктів КПЗ оцінюється за 100-бальною шкалою, а також визначається підсумкова оцінка (як середня арифметична з проміжних оцінок). Виконання КПЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту.

КПЗ з дисципліни «Податкова система» охоплює виконання трьох завдань:

1. Огляд нормативно-правової бази та літературних джерел з податкових питань. При виконанні даного завдання студент повинен дослідити правові

аспекти забезпечення процесу оподаткування з використанням зарубіжного досвіду законодавчого врегулювання відповідних питань, здійснити аналітичний огляд літературних та електронних джерел з обраного податкового питання.

2. Дослідження теоретико-методичних аспектів податкової системи. При виконанні даного завдання студент має розкрити різні підходи до трактування певних понять, висвітлити дискусійні аспекти досліджуваного питання; дослідити методику оподаткування з обраного питання, надати обґрунтовані висновки.

3. Проведення аналізу, вирішення проблемних питань. При виконанні даного завдання студент здійснює аналіз проблемного питання, використовуючи статистичні дані. В ході дослідження студент аналізує поточну ситуацію, визначає відповідну тенденцію, що сформувалась у сфері оподаткування, шукає аргументи «за» і «проти», надає обґрунтовані висновки.

Тренінг з дисципліни

Тренінг орієнтований на формування студентами системи базових знань з теорії і практики організації оподаткування, формування та реалізації податкової політики, визначення податків і зборів, оформлення та подання податкової звітності.

Завдання тренінгу – допомогти студентам закріпити набуті теоретичні знання; вивчити змістовне наповнення елементів оподаткування за кожним податком і збором; оволодіти практичними навичками щодо розрахунків сум податків і зборів.

Тренінгові завдання	Назва завдання	Мета завдання
Завдання 1	Засади побудови податкової системи	<ul style="list-style-type: none"> – з'ясувати архітектуру побудови податкової системи в Україні; – сформувати алгоритм обліку платників податків та податкових надходжень; – визначити причинно-наслідкові зв'язки ухилення від оподаткування та основні напрями протидії цьому явищу
Завдання 2	Порядок визначення непрямих податків	<ul style="list-style-type: none"> – оволодіння методами розрахунку податку на додану вартість; – заповнення податкових накладних та податкової декларації з ПДВ на основі умовних даних; – визначення суми акцизного податку віртуального підприємства
Завдання 3	Розрахунок та формування податкової звітності з прямих податків	<ul style="list-style-type: none"> – розрахунок суми податку на прибуток підприємства та заповнення податкової звітності з податку; – визначення суми податку на доходи фізичних осіб

		в розрізі платників податків
Завдання 4	Оцінка фіскальної ефективності податкових надходжень	– набуття навичок з оцінки фіскальної ефективності податкових надходжень; – формулювання висновків щодо фіскальної ефективності податкових надходжень із визначенням чинників впливу на результативні показники

Завдання видаються учасникам тренінгу для виконання поза аудиторією. В аудиторії представляють результати дослідження, здобутки, рекомендації та пропозиції у вигляді презентації.

8. Самостійна робота

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Податкова система» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, надання якої традиційними методами організації навчального процесу неможлива. значну частину інформації студент отримує шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні за кожною темою нормативно-правових актів, що визначають засади побудови податкової системи, дослідженні питань передбачених робочою програмою дисципліни, написанні рефератів за наведеною тематикою та їх презентацію.

№ тема	Тематика	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Тема 1	Форми платежів до бюджету: податок, збір, плата, внески, відрахування (скласти порівняльну схему). Елементи податку: суб'єкт, об'єкт, носій, джерело сплати, одиниця оподаткування, податкова ставка, податкова пільга тощо (скласти схему). Переваги та недоліки прямих та непрямих податків (скласти порівняльну таблицю).	5	9
Тема 2	Особливості організації податкової системи в Україні (підготувати наукову доповідь). Особливості організації податкових систем різних країн (підготувати проект по одній із країн за вибором студента).	5	9
Тема 3	Особливості податкової політики в умовах війни та післявоєнного відновлення (підготувати наукову доповідь). Податкова політика у зарубіжних країнах: сучасні тренди (підготувати проект по одній із країн за вибором студента).	5	9
Тема 4	Організаційна структура та повноваження контролюючих органів в Україні (скласти схему). Права і відповідальність посадових осіб контролюючих органів (скласти порівняльну таблицю).	5	9
Тема 5	Можливості використання зарубіжного досвіду при організації податкової роботи в Україні в контексті євроінтеграції (підготувати есе).	6	9
Тема 6	Проблеми справляння ПДВ в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань з ПДВ та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).	6	4
Тема 7	Проблеми справляння акцизного податку в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань з акцизного податку та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).	6	4
Тема 8	Проблеми справляння мита в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань з мита та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).	6	3
Тема 9	Проблеми справляння податку на прибуток підприємств в Україні та	6	4

	шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).		
Тема 10	Проблеми справляння податку на доходи фізичних осіб в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).	6	4
Тема 11	Проблеми функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Спрощена система оподаткування у зарубіжних країнах: сучасні тренди (підготувати проект по одній із країн за вибором студента)	6	3
Тема 12	Проблеми справляння екологічного податку в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань з екологічного податку та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).	5	3
Тема 13	Проблеми справляння рентної плати в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань з рентної плати та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).	5	3
Тема 14	Проблеми справляння місцевих податків і зборів в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань з місцевих податків і зборів осіб та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).	6	3
Тема 15	Проблеми справляння єдиного внеску в Україні та шляхи їх вирішення (підготувати наукову доповідь). Зарубіжний досвід оптимізації податкових зобов'язань із податкових платежів соціального характеру та можливості його адаптації до вітчизняних реалій (підготувати проект).	5	3
Всього		83	138

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції; практичні та індивідуальні заняття, групова робота, виконання самостійної роботи, а також метод опитування, тестування.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Податкова система» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності

поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи (теоретична частика КППЗ) підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями (не більше 25%). Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Податкова система» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час заняття (теми 1–5) – 5 балів за тему – макс. 25 балів. Модульна робота – макс. 75 балів.	Опитування під час заняття (теми 6–15) – 5 балів за тему – макс. 50 балів. Модульна робота – макс. 50 балів.	Підготовка КППЗ – макс. 40 балів. Захист КППЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-15
2.	Проекційний екран	1-15
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-15
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-15
5.	Персональні комп'ютери, ноутбуки	1-15
6.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-15

7.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-15
8.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-15
9.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint тощо)	1-15
10.	Google Forms, Google Sheets	1-15

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Amidu M. Principles & practice of taxation. Accra : DigiBooks, 2020. 206 p.
2. Pistone P., Roeleveld J., Hattingh J., Félix J., Nogueira P., West C. Fundamentals of Taxation: An Introduction to Tax Policy, Tax Law and Tax Administration : book. Amsterdam : IBRD, 2019. 196 p.
3. Raabe W. A., Young J. C., Nellen A., Maloney D. M. Essentials of taxation: individuals and business entities. 20th ed. Mason : South Western Educational Publishing, 2019. 965 p.
4. Spilker B., Ayers B., Barrick J., Outslay E., Robinson J., Weaver C., Worsham R. Taxation of individuals and business entities : 10th ed. New York : McGraw Hill, 2019. 1248 p.
5. Андросова О. Ф. та ін. Проблематика та сучасні тенденції впливу податкової реформи на зміни фінансово-кредитних відносин : монографія / за ред. С. В. Шарової. Запоріжжя : СТАТУС, 2018. 199 с.
6. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 209 с.
7. Аранчій В. І. та ін. Податкова система : навч. посіб. Полтава : Укрпромторгсервіс, 2018. 361 с.
8. Атаманчук Н. І. Правові основи непрямих податків в Україні : монографія. Київ : Алерта : Правова Єдність, 2019. 351 с.
9. Біляк Ю. В., Тітенко З. М. Податкова система : навч. посіб. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.
10. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система : підручник. Київ : Знання України, 2019. 567 с.
11. Ващенко К. О. та ін. Модернізація податкової і митної політики в інституціональному забезпеченні розвитку економіки України : колект. монографія / за наук. ред. П. В. Пашка, С. В. Онишко. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2020. 517 с.
12. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
13. Волохова І. С. та ін. Трансформаційні процеси у податковій системі України : монографія / за ред. д-ра екон. наук І. С. Волохової. Одеса : Атлант, 2018. 382 с.
14. Волощук М. Г. та ін. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія. Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2021. 169 с.
15. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навч. курс : навч. посіб. 4-те вид. Дніпро : Акцент ПП, 2021. 531 с.
16. Головашевич О. О. та ін. Податкове право України : підручник / за ред. М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2018. 511 с.
17. Іванов Ю. Б., Тищенко В. Ф., Найденко О. Є. та ін. Податкова система : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
18. Кармаліта М. В. Приватний і публічний інтерес у системі податкових

правовідносин : монографія. Хмельницький; Ірпінь : Мельник А. А., 2019. 328 с.

19. Карпенко В. В., Колодяжна Т. В. Податкова система : навч. посіб. Харків : Лідер, 2018. 273 с.

20. Крилов Д. В. Адміністративно-правові засади публічно-сервісної складової державної податкової політики в Україні: теоретико-правові та праксеологічні аспекти : монографія. Херсон : Гельветика, 2019. 379 с.

21. Ліхоносова Г. С. Податковий контроль : навч. посіб. ХАІ, 2021. 159 с.

22. Мартиненко В. В. Фіскальна політика України в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика : монографія. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 389 с.

23. Мельниченко Р. В. Податковий контроль трансфертного ціноутворення: правові засади : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 343 с.

24. Миськів Г. В. та ін. Бюджетно-податкова безпека (у схемах і таблицях) : навч. посіб. / за ред. Г. В. Миськів]. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 275 с.

25. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. №4495-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

26. Модернізація податкової і митної політики в інституціональному забезпеченні розвитку економіки України : колект. монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. П. В. Пашка, д-ра екон. наук, проф. С. В. Онишко. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2020. 517 с.

27. Непран А. В., Тимченко І. Є., Левчук О. М. Податкова система : практикум. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. 255 с.

28. Олендер І. Я. Вплив режиму усунення подвійного оподаткування на виконання податкового обов'язку : монографія. Харків : Право, 2020. 222 с.

29. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.

30. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

31. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

32. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці : ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.